

P.Z. br. 244

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-12/78
URBROJ: 50301-04/25-26-9

Zagreb, 28. travnja 2026.

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

28-04-2026	
552-01/25-01/2	65
50-26-4	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o dopuni Obiteljskog zakona (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru) – mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 552-01/25-01/2, URBROJ: 65-25-3, od 17. prosinca 2025.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o dopuni Obiteljskog zakona (predlagatelj: Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o dopuni Obiteljskog zakona (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona) koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a u Hrvatskome saboru, aktom od 15. prosinca 2025., iz sljedećih razloga:

Prijedlog zakona predstavlja nepotrebno normiranje jer su postupanja Hrvatskog zavoda za socijalni rad (u daljnjem tekstu: Zavod) u zaštiti prava i dobrobiti djeteta u slučaju nasilja, bez obzira na počinitelja, već uređena Obiteljskim zakonom („Narodne novine“, br. 103/15., 98/19., 47/20., 49/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 156/23., u daljnjem tekstu: Obiteljski zakon) i jer predložene odredbe nisu jasne i precizne i ne udovoljavaju načelu određenosti pravne norme.

Obiteljskim zakonom propisana je opća obveza prijave povrede djetetovih osobnih i imovinskih prava Zavodu. Povreda osobnih prava podrazumijeva tjelesno ili mentalno nasilje, spolne zloporabe, zanemarivanje ili nehajno postupanje, zlostavljanje ili izrabljivanje djeteta. Zavod je dužan odmah ispitati slučaj i provesti stručnu procjenu sukladno Pravilniku o mjerama zaštite osobnih prava i dobrobiti djeteta („Narodne novine“, br. 123/15. i

87/22.). Ako u postupku stručne procjene utvrdi da je došlo do povrede djetetovih prava i dobrobiti ili da su prava, dobrobit i razvoj djeteta ugroženi, Zavod je dužan odrediti mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta. Rješenjem kojim izriče mjeru stručne pomoći i potpore u ostvarivanju skrbi o djetetu i mjeru intenzivne stručne pomoći i nadzora nad ostvarivanjem skrbi o djetetu, Zavod može uputiti roditelje i dijete da zatraže odgovarajuće liječenje ili da se uključe u odgovarajuće zdravstvene, obrazovne ili psihosocijalne programe. U svim postupanjima vezanim za djecu, Zavod obvezuje načelo žurnosti kao temeljno načelo obiteljskog prava zbog čega se stvari koje se odnose na djecu ili utječu na djecu trebaju rješavati u najkraćem mogućem roku.

Nadalje, Obiteljskim zakonom izričito je propisana dužnost suradnje roditelja sa Zavodom u postupcima radi zaštite prava i dobrobiti djeteta, a nepoštivanje mjera, odluka i uputa Zavoda radi zaštite prava i dobrobiti djeteta predstavlja posebnu pretpostavku za lišenje prava na roditeljsku skrb. Obiteljskim zakonom je također propisana i dužnost suradnje i međusobnog obavještanja o poduzetim radnjama između suda, Zavoda, roditelja i drugih osoba i ustanova. Neprovođenje odluke za zaštitu dobrobiti djeteta i drugih ranjivih skupina ili postupanje protivno pravilima struke predstavlja kazneno djelo opisano i kažnjivo po članku 173. Kaznenog zakona („Narodne novine“, br. 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. – ispravak, 101/17., 118/18., 126/19., 84/21., 114/22., 114/23., 36/24. i 136/25., u daljnjem tekstu: Kazneni zakon).

Posebno se ističe da su u slučaju nasilja među djecom i mladima Zavod i druga nadležna tijela dužna postupati u skladu s Protokolom o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, koji je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 15. travnja 2024. imajući u vidu pojavu novih oblika nasilja među djecom i mladima, kao i potrebu da se osim područja intervencija u ranije doneseni Protokol uključe i preventivne aktivnosti te odrede jasne uloge i odgovornosti u pružanju koordiniranih, sveobuhvatnih i integriranih uloga resornih tijela. Protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima obvezuje nadležna tijela u sustavu odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi, zdravstva i policije na žurna postupanja, bez odgode i definira oblike, način i sadržaj suradnje nadležnih tijela.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih, postupajući na temelju nacionalnih akcijskih planova, zakonskih i provedbenih propisa te protokola (koji već sadrže neke prijedloge navedene u Prijedlogu zakona) djeluje u cilju izgradnje afirmativnih i sveobuhvatnih sustava podrške usmjerenih na djecu i mlade uključene u obrazovni sustav. Postupanja se odnose na djecu i mlade uključene u obrazovni sustav na svim razinama odgoja i obrazovanja, a usmjerena su na prevenciju i edukaciju odnosno osnaživanje te razvoj stabilne i cjelovite individue, a ne sankcioniranje djeteta/mlade osobe ili člana obitelji.

Nasilno ponašanje djece mlade od četrnaest godina često je povezano s poteškoćama mentalnog zdravlja i zahtijeva sustavan, preventivan i multidisciplinarni pristup. U tom kontekstu ističe se da je u domovima zdravlja na području Republike Hrvatske pokrenut posebni Program osnaživanja mentalnog zdravlja, kao prvi korak prema uspostavi dispanzera za mentalno zdravlje, čija je uspostava predviđena Mrežom javne zdravstvene službe („Narodne novine“, br. 49/24. i 153/25. – ispravak). Predložena zakonska rješenja primarno su usmjerena na normativno ubrzavanje postupanja sustava socijalne skrbi, bez dodatnog uvažavanja uloge zdravstvenog sustava u području mentalnog zdravlja i bez oslanjanja na postojeće i planirane javnozdravstvene mjere koje se provode kroz primarnu zdravstvenu zaštitu.

Također, Kazneni zakon ne propisuje kazneno djelo nasilnog ponašanja s obilježjima kaznenog djela. Stoga takva formulacija, nije sukladna načelu određenosti pravne norme, kao jedne od sastavnica načela zakonitosti. Isto tako, formulacija ne daje jasno određenje o kojim bi se prekršajima s elementima nasilnog ponašanja radilo, a čije bi počinjenje od strane djeteta mlađeg od četrnaest godina, iziskivalo obvezu žurnog postupanja Zavoda, kako ga predlaže stavak 1. članka 145.a Prijedloga zakona.

Zaključno, Prijedlog zakona o dopuni Obiteljskog zakona je nepotreban, neprecizan i neodređen.

Slijedom svega navedenog Vlada Republike Hrvatske ne podržava donošenje predmetnog Prijedloga zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike dr. sc. Alena Ružića, dr. med. i državne tajnice Margaretu Maderić i Mariju Pletikosu.

